

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ СТАНДАРТИ

**Ўзбекистон узлуксиз таълимнинг
давлат таълим стандартлари**

Олий таълимнинг давлат таълим стандарти

***110000-Педагогика* таълим соҳасининг давлат таълим стандарти**

Расмий нашр

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ УЗБЕКИСТАНА

**Государственные образовательные стандарты
непрерывного образования Узбекистана**

Государственный образовательный стандарт высшего образования

**Государственный образовательный стандарт для области образования
*110000 – Педагогика***

Издание официальное

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги**

Тошкент

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ СТАНДАРТИ

Ўзбекистон узлуксиз таълимининг
давлат таълим стандартлари

Олий таълимнинг давлат таълим стандарти

110000-Педагогика таълим соҳасининг давлат таълим стандарти

Расмий нашр

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Тошкент

СЎЗ БОШИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни татбиқ этиш маркази;
- Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;
- Ўзбекистон Миллий университети;
- Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2020 йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги.

Мазкур стандарт Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалда қўлланилиши (амал қилишининг тўхтатилиши) ва унга ўзгартиришлар киритилиши тўғрисидаги маълумотлар «Ўзстандарт» агентлиги томонидан нашр этилувчи кўрсаткичларда чоп этилади.

Мазкур стандарт Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
Кириш	
I. <i>110000-Педагогика</i> таълим соҳасининг умумий таснифи	
II. <i>110000-Педагогика</i> таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари битирувчиларининг компетенция даражасига қўйиладиган умумий талаблар	
III. <i>110000-Педагогика</i> таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўқув режалари тузилмаси	
IV. <i>110000-Педагогика</i> таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	
V. <i>110000-Педагогика</i> таълим соҳаси бўйича магистратура мутахассисликлари ўқув режалари тузилмаси	
VI. <i>110000-Педагогика</i> таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш ва баҳолаш	
VII. Якуний қоидалар	
Библиографик маълумотлар.....	
Иловалар	

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ СТАНДАРТИ

**Ўзбекистон узлуксиз таълимининг
давлат таълим стандартлари
Олий таълимнинг давлат таълим стандарти
110000 - Педагогика таълим соҳасининг давлат таълим стандарти**

**Государственные образовательные стандарты
непрерывного образования Узбекистана
Государственный образовательный стандарт высшего образования
Государственный образовательный стандарт для области образования
110000 - Педагогика**

**State Educational Standards of Continuous Education of Uzbekistan
State Educational Standards of Higher Education
State Educational Standard for the area of education
110000 - Pedagogic**

Амал қилиш муддати 201__ йил «__» _____дан

Кириш

110000-Педагогика таълим соҳаси давлат таълим стандарти (ДТС) Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисида”ги Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон фармони, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2020 йил 27 февралдаги ПҚ-4623-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сонли қарори, бошқа тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва халқаро тажрибалар асосида ишлаб чиқилган. ДТС бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари учун малака талаблари, ўқув режалари, фанлар дастурлари ҳамда ўқув жараёнини тартибга солишчи бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

I. 110000-Педагогика таълим соҳасининг умумий таснифи

1.1. 110000-Педагогика таълим соҳасининг бакалавриат ва магистратура босқичларининг умумий таснифи.

110000-Педагогика таълим соҳасининг муайян бакалавриат таълим йўналишлари бўйича бакалаврлар тайёрлаш олий таълимнинг малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурлари асосида ўқитиш кундузги, кечки, сиртқи ва зарур ҳолларда масофавий таълим шаклларида кредит-модуль тизимида амалга оширилади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати тўрт йил. Алоҳида таълим йўналишлари бўйича ўқиш муддати камида уч йил бўлган бакалавриат дастурлари жорий этилиши мумкин.

Бакалавриат дастурларида кечки ва сиртқи таълим шаклларида меъёрий ўқиш муддатлари кундузги таълимнинг меъёрий муддати нисбатан камида тенг бўлиши ёки

ундан бир йилгача микдорда қўп бўлиши мумкин. Кечки ва сиртки таълим шаклларида меъёрий ўқиш муддатлари олий таълим муассасаси томонидан мустақил белгиланади.

Фан дастурининг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган талабага «бакалавр» даражаси ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) – тегишли йўналиши бўйича квалификацияси киритилган “диплом” иловаси берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати, ўқиш шакли ва мос даражаси 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати	Таълим шакли	Кредит ҳажми*
Таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурлари	Бакалавр	3 йил	кундузги	180
		4 йил	кундузги	240
Таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурлари	Бакалавр	5 йил	сиртки	180
		5 йил	сиртки	240
Таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурлари	Бакалавр	4,5 йил	кечки	180
		4,5 йил	кечки	240

110000-Педагогика таълим соҳасининг муайян магистратура мутахассисликлари бўйича магистрлар тайёрлаш олий таълимнинг малака талаблари, ўқув режалари ва фан дастурлари ўқитишнинг кундузги, кечки, сиртки ва зарур ҳолларда масофавий таълим шаклларида кредит-модуль тизими асосида ишлаб чиқариш (амалий) (камида бир йил) ва илмий-педагогик (камида икки йил) йўналишларга ихтисослашган дастурлар асосида амалга оширилади.

Фан дастурларининг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, магистрлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган талабага “магистр” даражаси ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) – тегишли мутахассислик бўйича квалификацияси киритилган “диплом” иловаси берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати, ўқиш шакли ва мос даражаси 2-жадвалда келтирилган.

2-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати	Таълим шакли	Кредит ҳажми*
Мутахассисликнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил	кундузги	120

1.2. Давлат таълим стандартини қўлланиш соҳаси.

Мазкур ДТС **110000-Педагогика** таълим соҳаси бўйича олий маълумотли бакалавр (магистр)лар тайёрловчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги олий таълим муассасалари учун умумий талаблар мажмуини ифодалайди.

Олий таълим муассасаси *110000-Педагогика* таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда ушбу ДТС ва ва малака талаблари асосида тайёрланган ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

ДТСнинг асосий фойдаланувчилари:

мазкур таълим соҳасининг бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасасининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштирувчиси олий таълим ташкилотлари талабалари;

бакалаврият ва магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг ота-онлари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.3. Атамалар, таърифлар, қисқартмалар.

Мазкур ДТСда Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонуни, Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури ҳамда олий таълим соҳасидаги халқаро ҳужжатларга мос равишда қуйидаги атамалар ва таърифлардан фойдаланилган:

академик мобиллик – қабул қилувчи муассасада тингловчининг вақтинча таълим олиш даврида кредитларни ўзлаштириши ва уларни жўнатувчи муассаса томонидан тан олиниши;

касбий фаолият соҳаси – илмий, ижтимоий, иқтисодий, ишлаб чиқаришда намоён бўладиган касбий фаолият объектларининг мажмуи;

касбий фаолият тури – таълим йўналишига (мутахассислик) ўзгартишлар қиритиш мақсадида касбий фаолият объектига таъсир қилишнинг усуллари, услублари ва тавсифи;

компетенция - тегишли соҳада касбий фаолият юритиш учун зарур бўлган билим, кўникма, малака ва шахсий сифатлар мажмуи;

кредит – таълим олиш натижалари асосида ўқитиш ҳажми ва у билан боғлиқ меҳнат ҳаражатларини аниқлашнинг шартли бирлиги. Кредитлар қоидага мувофиқ бутун сонларда ифодаланади;

кредит-модуль тизими – тингловчиларнинг ўқув юкласини ўлчаш учун кредитлар тизими ва модуль технологияларини қўллашга асосланган ўқишни ташкил этиш тизими;

модуль – ўзида фанлар, амалиёт ва тингловчининг илмий-изланиш ишлари мажмуасини қамраб олувчи муайян ижтимоий-шахсий ва профессионал компетенцияларни шакллантиришга қаратилган ўқув жараёнининг таркибий, мантиқан тугалланган элементи;

ДТС - Давлат таълим стандарти;

АРМ - ахборот-ресурс маркази;

ИТИ - илмий-тадқиқот институти;

ОТМ - олий таълим муассасаси.

1.4. 110000-Педагогика таълим соҳаси битирувчиларининг касбий фаолиятлари таснифи

5110000-Педагогика таълим соҳаси битирувчиларининг касбий фаолиятлари таснифида бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг касбий фаолиятлари:

соҳалари;

объектлари;

асосий турлари;

ҳамда касбий мослашув ва таълимни давом эттириш имкониятлари келтирилади.

Бакалаврият таълим йўналишлари битирувчиларининг касбий фаолиятлари соҳалари:

мактабгача таълим ташкилотлари, умумий ўрта таълим ташкилотлари, профессионал таълим ташкилотлари учун бакалаврият таълим йўналиши бўйича педагогик кадр тайёрлаш жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуллари, методлари, махсус мактабгача таълим муассасалари, махсус мактаблар, болалар “Мурувват” уйлари, “Меҳрибонлик” уйлари, соғлиқни сақлаш вазирлиги тасарруфидаги таълим муассасаларида умумтаълим ва мутахассисликка оид фанларни ўрнатилган тартибда ўқитиш;

оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Соҳа бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришларни муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

Магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг касбий фаолиятлари соҳалари:

тегишли бакалаврият таълим йўналишлари битирувчиларининг касбий фаолиятлари соҳалари;

қўшимча равишда профессионал, олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, илмий-тадқиқот ишлари билан шуғулланиш, мос таълим йўналишлари бўйича таълимни амалга оширувчи вазирликлар, унинг тармоқ бошқармалари ва муассасаларида жараёни лойиҳалаштириш ва бошқариш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Соҳа бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришларни муайян мутахассисликларнинг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

Бакалаврият таълим йўналишлари битирувчиларининг касбий фаолияти асосий объектлари:

таълим-тарбия жараёни; ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари; таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараёни ташкил этиш.

маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёни, ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари, ижтимоий ҳаёт ва меҳнатга мослаштириш, жамиятга

интеграциялаш жараёнлари; таълимнинг педагогик технологиялари ва методлари каби объектлар мажмуасини камраб олади.

(Ушбу банд олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторидаги бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг жойлашмиш кетма-кетлигида ҳамда таълим соҳасининг истиқболларини ҳисобга олган ҳолда шакллантирилади)

Магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг касбий фаолиятлари объектлари:

тегишли бакалаврият таълим йўналишлари битирувчиларининг касбий фаолиятлари объектлари;

қўшимча равишда профессионал таълим, олий таълим, кадрлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида мутахассислик бўйича ўқув-тарбия ва илмий-тадқиқот жараёнлари, таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари илмий ва техник лойиҳалари, илмий-тадқиқот ишлари билан шуғулланувчи объектлар мажмуасини камраб олади.

Соҳа бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришларни муайян мутахассисликларнинг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

Бакалаврият таълим йўналишлари битирувчилари касбий фаолиятининг асосий турлари:

педагогик;

маънавий-маърифий;

ташкилий-бошқарув фаолияти ва шу кабиларни ўз ичига олади.

Таълим соҳаси йўналишлари бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

Магистратура мутахассисликлари битирувчилари касбий фаолиятининг асосий турлари:

бакалаврият таълим йўналишлари битирувчилари касбий фаолиятининг асосий турларидаги ва олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларидаги илмий, илмий-педагогик фаолияти ва шу кабиларни ўз ичига олади.

Таълим соҳаси мутахассисликлари бўйича тайёрланган магистрлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

Магистратура мутахассисликлари битирувчилари касбий фаолиятининг асосий турлари:

педагогик;

илмий-тадқиқот;

маънавий-маърифий;

ташкилий-бошқарув фаолияти ва шу кабиларни ўз ичига олади.

Таълим соҳаси йўналишлари бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг касбий мослашув имкониятлари:

Бакалавр:

Битирувчилар касбий қайта тайёрлашдан ўтган фанларини ўқитиш имкониятига эга бўлади.

Магистр:

Магистратура битирувчилари олий таълим муассасалари ва илмий тадқиқот институтларида турдош фанлар бўйича илмий-педагогик фаолият юритиш имкониятига эга бўладилар.

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассислиги битирувчиларининг таълимни давом эттириш имкониятлари:

110000-Педагогика таълим соҳасининг бакалавриат таълим йўналишларининг битирувчилари магистратура мутахассислиги бўйича ўқишни давом эттириш ҳуқуқига эга. Муайян бакалавриат йўналишлари учун ўқишни давом эттириш бўйича магистратура мутахассисликларининг рўйхатини тегишли таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи белгилайди.

110000-Педагогика таълим соҳасининг магистратура мутахассисликларининг битирувчилари таянч докторантура, докторантура ёки мустақил изланувчилик институтларида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

II. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари битирувчиларига қўйиладиган умумий малака талаблари “Олий таълимнинг давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”га мувофиқ белгиланади.

2.1. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари битирувчиларининг асосий касбий компетенцияларига қўйиладиган умумий талаблар

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари битирувчиларининг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар “Таълим йўналишлари бўйича малака талаблари”да белгиланади. Бунда касбий компетенциялар:

- Педагогик фаолияти;
- маънавий-маърифий ишлардаги фаолияти;
- ташкилий-бошқарув фаолияти ва бошқа фаолият турлари бўйича белгиланади.

2.2. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари малака амалиётларига қўйиладиган умумий талаблар

Амалиётлар бакалавриат таълим жараёнининг мажбурий қисми бўлиб, талабаларнинг касбий тайёргарлиги, амалий қўникмалари ва компетенцияларини шакллантиришга йўналтирилади. Бакалаврлар тайёрлашда қўйидаги малака амалиётлари ўтказилади:

ўқув-танишув амалиёти ўтказилганда – талабалар, таълим муассасаси билан умумий тарзда танишадилар. Умумтаълим ва умумкасбий фанлар бўйича назарий билимларини мустаҳкамлашни назоратда тутати. Амалиёт натижаси ва ҳисоботи баҳолаш мезонлари асосида баҳоланади.

педагогик амалиёти мутахассислик фанларидан ўтказилиб, талабаларни бевосита мустақил ишлашга тайёрлайди. Ўзлаштирган назарий билимларини чуқурлаштирати ва мустаҳкамлайди.

битирув олди амалиёти – битирув малакавий ишни тайёрлаш учун маълумот тўплаш ва тизимлаштиришга мўлжалланган.

Малака амалиётини ташкил этиш талаблари:

Амалиётларни ташкил қилиш, ўтказиш ва талабаларни баҳолаш мезонларини белгилаш олий таълим муассасалари томонидан амалга оширилади.

Амалиёт ўтказиш муддатлари ишчи ўқув режаси билан аниқланади. Амалиёт тугагандан сўнг, комиссия олдидан ҳисобот берилади. Баҳолаш шакли амалиёт дастурида белгиланади.

2.3. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари битирув малакавий ишига қўйиладиган талаблар

Битирув малакавий иш талаба томонидан умумқасбий ва ихтисослик фанларини шзлаштирганлик, назарий билимлар ва амалий кшникма ва компетенцияларни эгаллаганлик даражасини кўрсатувчи комплекс назарий-амалий иш бўлиб, тўртинчи (учинчи) курсда талаба томонидан бажарилади ва якуний давлат аттестацияси пайтида химоя қилинади.

Битирув малакавий ишининг мазмуни, ҳажми ва тузилмасига бўлган талаблар “Битирувчиларнинг якуний давлат аттестацияси ўтказиш ҳақидаги Низом” асосида олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

III. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалари тузилмаси

3.1 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режалари ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режалари ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, профессионал таълим ўқув режалари ва фанлар дастурлари билан узлуксиз ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режа ва фан дастурларининг шаклини Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тавсия этади.

Бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режалари кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллари, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумқасбий фанлар”, “Ихтисослик фанлар”, “Қўшимча фанлар”, “Танлов фанлар” машғулоти турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестация ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган фанлар турдош олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасаси томонидан белгиланади.

Табиий-илмий ва гуманитар фанлар:

- чет тили, ахборот технологиялари ва жарёнларни математик моделлаштириш, ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларини иқтисодиёт соҳасидаги ўрни ва аҳамияти ҳақида юқори даражада тасаввурга эга бўлиши;

- мактабгача, умумий ўрта ва ўрта махсус, профессионал таълим билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда билишнинг математик усуллари, ахборот технологиялари ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

- коинотнинг табиий объект эканлиги ва унинг эволюцияси; табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истиқболлари ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириши;

- муайян билим соҳаси учун зарур бўлган фундаментал фанларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

- ўқув-тарбиявий жараёнинг комплекс хусусиятга эга эканлигини эътиборга олган ҳолда, ахборот технологияларини жорий этишни интегратив ёндашув асосида ташкил этиш малакасини таркиб топтириши;

- ўқитишнинг илмийлиги ва кўргазмалилигини таъминлаш мақсадида ахборот технологияларининг мультимедиа имкониятларидан унумли фойдаланишга ўргатиши;

- замонавий ахборот технологиялари муҳотида ўқув жараёнларини лойиҳалаштиришда ўқитишни индивидуаллаштириш, интенсивлаштириш ва оптималлаштиришга эришиш малакаларини шакллантириши;

- ўқитишнинг самарадорлиги ва натижавийлигини таъминлаш мақсадида, ахборот-коммуникация технологиялари воситаларини тизимли, мантиқий кетма-кетликда қўллаш қобилиятини таркиб топтириши;

- интернет воситасида талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш, веб-квестларни яратиш ҳамда уларни ўқув жараёнига татбиқ этиш малакасини шакллантириши;

- математика дунёни билишнинг ўзига хос усули, унинг тушунчалари ва тасаввурларининг умумийлиги ҳақида;

- талабаларга бакалаврият таълим йўналишининг назарий ва амалий масалаларини еча олишга етарли бўлган математик аппаратни эгаллаши ва уни қўллашни шакллантириши;

- тарбия жараёнида турли ёшдаги болалар ва ўсмирлар организмнинг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олиш, зарарли одатлар, гиёҳвандликни олдини олиш, ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлашнинг тиббий – гигиеник асослари ҳақида билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш;

- тарбия жараёнида болалар ва ўсмирлар соғлигини ҳимоя қилиш, ўрта махсус ва касб-ҳунар коллежлар шарт - шароитлари, жиҳозланиши ва ўқув юкламанинг организмга таъсирини ўрганиш;

- бакалаврларни экология ва табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги асосий тушунчалар, экологик муаммолар, бу муаммоларни ўз вақтида ижобий ҳал қилиш учун экологик маълумотга эга бўлишлари;

- табиат қонунларидан хабардор бўлишлари, табиат билан жамият ўртасидаги узвий боғлиқликнинг туб моҳиятларини англаб етишлари.

Умумқасбий фанлар блоки бўйича:

- математик ва табиий-илмий фанлар билан ихтисослик фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

- ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумқасбий билимларни, амалий кўникма ва ўқувларни шакллантириши;

- таълим олувчиларнинг умумқасбий маданияти ва интеллектини ривожлантириши;

- умумқасбий вазифаларни ҳал этишда фан ва таълимнинг замонавий муаммоларига доир билимлардан фойдаланишга тайёрлаши ҳамда муваффақиятли амалга оширишга доир ахборий-дидактик таъминотни яратиш малакасини таркиб топтириши;

- касбий фаолиятнинг илмий соҳасидаги ўзгаришларни англаш, таҳлил этиш, умумлаштириш, аниқ хулосалар қабул қилиш кўникма ва малакаларини шакллантириши;

- замонавий таълим ва инновацион тенденцияларни ҳисобга олган ҳолда, касбий ўз-ўзини ривожлантириш йўналишларини белгилаб бериши;

- бирламчи манбалар асосида касбий билимларни ривожлантириш, касбий шаклланиш ва ижтимоийлаштириш имкониятини тақдим этиши;

- модели тасаввурларни тажриба усуллари ва олинган натижаларни қайта ишлаш йўриқларига оид билимларни амалда қўллаш кўникмаларини таъминлаши;

- психика, шахс, фаолият, мулоқот, билиш жараёнлари, иродавий сифатлар, ҳиссий ҳолатлар, индивидуал-хусусиятларга доир билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш, ҳамда бўлажак педагог мутахассислар тамонидан психик тараққиёт

қонуниятлари, даврлари, механизмлари, омиллари ва шарт-шароитлари ҳақидаги замонавий илмий билимнинг ўзгартирилишини ташкил этиш;

- психологиянинг моҳияти, психика ва онг тушунчалари, психик жараёнлар, ҳолатлар, хусусиятлар, психик ривожланиш ва унинг ўзига хос хусусиятлари, ёш даврлари таснифи, психик тараққиётнинг турли босқичлари учун хос психофизиологик ва психологик хусусиятлар ҳақидаги билимлар билан қуроллантириш;

- бўлажак ўқитувчиларни замонавий педагогик фанининг назарий-тарихий асослари ва ўқитувчи маҳоратига доир билимлар билан қуроллантириш, Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” талаблари асосида таълим-тарбия жараёнини оқилона ташкил этиш, педагогик меросдан самарали фойдаланиш, реал таълим амалиётида юксак педагогик маҳорат ва ўқитувчи нутқи маданиятини намоён эта олишга ўргатиш;

- талабаларни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш ва таълимни самарали ташкил этишга ўргатиш;

- ўқув-тарбия жараёнини самарали бошқариш, ўқув-меъёрий ҳужжатлар билан ишлаш ҳамда таълим олганликни ташхис этиш қонуният ва тамойиллари билан таништириш;

- миллий ва жаҳон педагогик фикрлари тараққиёти билан таништириш ҳамда педагогик меросдан самарали фойдаланиш кўникма ва малакаларини шакллантириш;

- глобал доирада таълим тизими ривожланишининг ҳолати, асосий йўналишлари ва қонуниятларини таҳлил этиш, миллий ва ҳудудий ўзига хосликлардаги умумий кўринишларни очиб бериш, халқаро педагогик тажрибанинг ижобий ва салбий жиҳатлари, миллий педагогик маданиятни бойитиш шакл ва методларини аниқлаштириш;

- талабаларни ўқитувчи фаолиятида касбий маҳоратнинг тутган ўрни, мазмун-моҳиятига доир назарий билимлар ҳамда педагогик фаолиятнинг турли кўринишларида ўқитувчининг муомала маданияти, оғзаки ва ёзма нутқ маданияти, ўқувчилар билан алоқа ўрнатиш ва мулоқотга кириша олиш методикасини тўлиқ ўзлаштиришларига эришиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки бўйича:

- бакалавриат таълим йўналиши бўйича мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истикболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

- тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва ўқувларини шакллантириши;

- ихтисосликнинг аниқ касбий ва илмий йўналишлари билан таништириш, касб фаолияти хусусиятлари, фаолиятнинг устувор жиҳатлари, малакавий талаб ҳамда эгалланиши зарур бўлган асосий малакаларни таркиб топтириши;

- касбий-йўналтирилган талаблар, ижтимоий маданий сифатлар, мутахассисликка хос бўлган сифатлар (касбий йўналганлик, билимдонлиги, касбий лаёқат)ни ривожлантириши;

- бўлажак касбий фаолият индивидуал методининг асоси сифатида, ўқув-педагогик ҳаракатларнинг репродуктив ва ижодий усулларини шакллантириш; муҳим касбий сифатларни ривожлантириш, касбий ва шахсий ўзини ривожлантириш эҳтиёжини юзага келтириши;

- аниқ педагогик вазиятда маълум масалаларни ажратиб олиш ва уларни ҳал қилиш усули сифатида педагогик тафаккурни ривожлантириши;

- талабанинг муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига қўмаклашишни *таъминлаши* лозим.

Қўшимча фанлар блоки бўйича:

- талабаларнинг бакалавриат таълим фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

- меҳнат бозорида рақобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;
- жамиятни педагогизациялаш шароитида педагогик профилактикани ташкил этиш ва амалга ошириш малакасини таркиб топтириши;
- касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуктаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши;
- таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг мослашувчанлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

- Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади, талабалар томонидан танланган фанлар ўқитилади.
- Таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг сафарбарлиги, мослашувчан бўлиши ва талабаларнинг қўшимча квалификация олишини таъминлаши лозим.

3.2. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача белгиланиши мумкин.

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртки таълим шакли учун*
Назарий таълим*	40-60%	40-60%	40-60%
<i>Шу жумладан, аудитория (контактли) ва мустақил таълимнинг нисбати, фоизда</i>	40:60% дан 50:50%гача	40:60%	20:80%
Таътил	10-30%	10-30%	
Малакавий амалиёт	15-25%	15-30%	15-30%
Битирув малакавий иши**	2-7%	2-10%	2-10%

*Назарий таълим таркибига аттестациялар ҳам киради.

**Битирув малакавий иши таркибига уни ҳимоялаш бўйича Давлат аттестациялари ҳам киради.

IV. 110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг компетенция даражасига қўйиладиган умумий талаблар

110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари битирувчиларига қўйилган умумий малака талаблари “Олий таълимнинг давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”га мувофиқ белгиланади.

4.1. 110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг асосий касбий компетенцияларига қўйиладиган умумий талаблар

110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари битирувчиларининг касбий компетенцияларга қўйилдагина талаблар “Мутахассисликлар бўйича малака талаблари”да белгиланади. Бундай касбий компетенциялар:

- Педагогик фаолияти;
- Илмий-тадқиқот фаолияти;
- Ишлаб чиқариш-технологик фаолияти;
- Ташкилий-бошқарув фаолияти;
- Лойиҳалаш-технологик фаолияти;
- Лойиҳа бошқаруви фаолияти ва бошқа фаолият турлари бўйича белгиланади.

4.2. 110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари малака амалиётларига қўйиладиган талаблар

Амалиётлар магистратура таълим жарёнининг мажбурий қисми бўлиб, та магистратура таълим жарёнининг мажбурий қисми бўлиб, талабаларнинг касбий тайёргарлиги. Амалий кўникмалари ва компетенцияларини шакллантиришга йўналтирилади. Магистрлар тайёрлашда қуйидаги малака амалиётлари ўтказилади:

илмий-тадқиқот амалиёти – тегишли соҳа ташкилот, корхона ва муассасаларида касбий кўникмаларни янада мустаҳкамлаш, илмий-тадқиқот фаолияти билан яқиндан танишиш, илмий тажриба асосларини ўрганишга қаратилади;

илмий-педагогик амалиёт – тегишли олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш, профессионал таълим муассасаларида махсус ва ихтисослик фанларини ўқитиш бўйича педагогик фаолиятнинг амалий кўникмаларини ўзлаштириш, педагогик маҳоратни ошириш ҳамда ўқув-услубий ва илмий-педагогик фаолият билан яқиндан танишишга қаратилади.

илмий амалиёт (стажировка) – магистрлик диссертацияси мавзусига оид илмий тадқиқотлар, тажриба-синовлар ўтказиш, илмий маълумот ва материалларни тўплаш ва тизимлаштириш, диссертацияни шакллантиришга қаратилади;

ҳар бир амалиёт тури ўқув режа ва фан дастурига мувофиқ тегишли соҳа ташкилот, корхона ва муассасаларида, мутахассисликка мувофиқ таълим муассасаларида ўтказилади.

Амалиётларни ташкил қилиш, ўтказиш ва талабаларни баҳолаш мезонларини белгилаш олий таълим муассасалари томонидан амалга оширилади.

4.3. 110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликларининг магистрлик диссертациясига қўйиладиган талаблар

Магистрлик диссертацияси талаба томонидан тегишли мутахассислик бўйича назарий билимлар, илмий ва амалий кўникма ва компетенцияларни эгаллаганлик даржасини кўрсатувчи илмий-тадқиқот иши бўлиб, магистратурада ўқиш давомида унинг томонидан бажарилади ва ўқиш якунида расмий ҳимоя қилинади.

Магистрлик диссертациясининг тузилиши, ҳажми, мазмуни ва расмий ҳимояси тартиби “Магистратура тўғрисидаги Низом” асосида олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

V. 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича магистратура мутахассисликлари ўқув режалари тузилмаси

5.1. 110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари ўқув режалари ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассисликлари ўқув режалари ва фанлар дастурлари бакалаврият таълим йўналишларининг ўқув режалари ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада илмий, илмий-педагогик ва бошқа касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режа ва фан дастурларининг шаклини Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта

махсус таълим вазирлиги тавсия этади.

Магистратура таълим йўналишлари ўқув режалари кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллار, семестрлар бўйича ўтиладиган “Умумметодологик фанлар” ва “Мутахассислик фанлари”, амалиётлар, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган фанлар турдош олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасаси томонидан белгиланади. Бунда таълим соҳаси кесимида талабалар:

Умумметодологик фанлар:

– илмий-тадқиқот методологияси, махсус фанларни ўқитиш методикаси, амалий хорижий тил, ижтимоий-иқтисодий жараёнларни моделлаштириш ва прогнозлашни ўзлаштириши.

Мутахассислик фанлар:

– стратегик таҳлил, методика, бошқарув, лойиҳалаш ҳамда педагогика таълим соҳасидаги таълим мутахассислигига мувофиқ касб фаолияти учун зарур махсус билимлар, кўникмалар ва ўқувчиларини, педагогик таҳлил, прогнозлаштириш, соҳа ривожини истиқболлари ва касбий компетенцияларни эгаллаши.

Илмий фаолият:

– илмий-тадқиқот, илмий-педагогик, илмий амалиётларни юқори даражада ўтишини таъминланиши лозим.

5.2. 110000-Педагогика таълим соҳаси магистратура мутахассисликлари ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Кундузги ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига – 30 соат қилиб белгиланади. Бир кредит 30 академик соатга тенг деб қабул қилинади. Аудитория ва мустақил таълим юкламаси ҳажми 50/50% нисбатни ташкил этади. Талаба ҳар семестрда 30 кредит ва 4 семестр давомида жами 120 кредит тўплайди.

Ўқишнинг меъёрий муддати 2 йил бўлганда, ўқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши, ўқишнинг меъёрий муддати 1 йил бўлганда, ўқув жараёни 48 ҳафтани ташкил этиши зарур. Ушбу ўқишнинг меъёрий муддатлари таълимнинг барча шакллариغا (кундузги, кечки, сиртки) тааллуқлидир:

Ўқишнинг меъёрий муддати:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртки таълим шакли учун*
Назарий таълим ва илмий фаолият*	40-60%	40-60%	40-60%
Ўзлуksиз мустақил таълим ва илмий фаолият	40:60% дан 50:50%гача	40:60%	20:80%
Таътил	10-30%	10-30%	
Илмий амалиёт (стажировка)	15-25%	15-30%	15-30%

*назарий таълим таркибига аттестациялар ҳам киради.

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

VI. 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш ва баҳолаш

6.1. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари профессор-ўқитувчилари таркибига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалаврият ўқув режаси ва фан дастурини амалга оширишда ўқитиладиган фан бўйича таянч маълумотга, билимга, малака ва кўникмага эга бўлган юқори малака ўқитувчилар (магистр ёки дипломи мутахассислар), фан номзодлари, фалсафа доктори (PhD), доцентлар, фан доктори (DSc) ва профессорлар, шунингдек тажрибага эга бўлган юқори малакали мутахассис ва амалётчилар жалб этилиши лозим.

Бакалаврият ўқув жараёнини ташкил этишда илмий-педагогик, илмий ёки илмий-методик фаолият билан шуғулланаётган кадрлар билан узлуксиз таъминланиши керак.

Магистратура ўқув режаси ва фан дастурини амалга оширишда ўқитиладиган фан бўйича фан номзодлари, фалсафа доктори (PhD), доцентлар, фан доктори (DSc) ва профессорлар, шунингдек илмий унвонга ёки даражага эга бўлган юқори малакали мутахассис ва амалиётчилар жалб этилиши лозим.

Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режалари ва фан дастурларини амалга оширишга жалб этиладиган профессор-ўқитувчилар белгиланган тартибда малакаларини ошириб боришлари лозим.

6.2. ОТМ моддий-техник базасига қўйиладиган минимал талаблар

Бакалавр ва магистр тайёрлашнинг Давлат таълим стандартини, малака талаби, ўқув режалари ва фан дастурларини амалга оширувчи ОТМ таълим жараёнида назарда тутилган маъруза, амалий, лаборатория, семинар машғулотлари ҳамда курс иши (лойиҳаси), амалий ва илмий-тадқиқот ишларини бажариш учун санитария-гигиена, ёнғинга қарши қоидалар ва меъёрларга мос келадиган моддий-техника базасига ҳамда босма ва электрон ўқув ва илмий адабиётлар, ўқув-услубий материаллар билан белгиланган тартибда эга бўлиши керак.

Бакалаврият ва магистратура ўқув режалари ва фан дастурларини амалга ошириш учун зарур бўладиган ОТМ моддий-техник базасига қўйиладиган минимал талаблар:

маъруза (оқим ёки гуруҳлар) аудиториялари билан;

амалий ва семинар машғулотлари учун аудиториялар билан;

илмий-тадқиқот ишини ўтказиш учун лаборатория хоналари билан;

ўқув машғулотларида кўргазмаларни намоёни қилиш учун турли хил аппаратуралар билан;

амалий машғулотлар ва лаборатория ишларини ўтказиш учун ўқув дастурига мос асбоб-ускуна ва жиҳозлар билан;

илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш учун зарур лаборатория жиҳозлари билан;

интернет тармоғидан фойдаланиш учун глобал тармоққа уланган компьютер синфлари билан;

семинар машғулотларини ўтказиш ҳамда чет тилини ўрганиш бўйича лингафон синфлари билан таъминланган бўлиши керак.

6.3. 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш

ички назорат ОТМ томонидан амалга оширилади. Ички назорат олий таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи томонидан тасдиқланган назоратнинг рейтинг тизими тўғрисидаги Низом асосида ўтказилади;

якуний давлат назорати таълим соҳасининг стандартига мувофиқ фанлар бўйича якуний давлат аттестацияси ва бакалавр учун битирув малакавий иши, магистр учун магистрлик диссертациясининг ҳимоясини ўз ичига олиб ўрнатилган тартибларда амалга оширилади;

давлат - жамоатчилик назорати олий таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органи, жамоат ташкилотлари ва кадрлар буюртмачилари томонидан белгиланган тартибда ўтказилади;

ташқи назорат Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сфиабини назорат қилиш Давлат инспекцияси томонидан белгиланган тартибда ўтказилади.

ОТМ томонидан талабалар компетентлигини баҳолаш ва назорат қилиш тизими уларнинг бўлажак касбий фаолиятига максимал яқин бўлиши учун шароитлар яратилиши керак. Бунинг учун муайян фан ўқитувчиларидан ташқари ташқи экспертлар сифатида иш берувчилар, турдош фанлардан дарс берувчилар ва бошқалар бу жараёнга фаол жалб этилиши лозим.

6.4. 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини баҳолаш

Олий таълим ташкилотларининг фаолиятини баҳолаш “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташклотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисида низом”га мувофиқ тартибга солинади.

VII. Яқуний қоидалар

Олий таълим муассасаси:

ушбу стандартдаги талабларга риоя қилиниши;

профессор-ўқитувчилар таркиби ва ўқув-ёрдамчи ходимлар малакавий талабларига тўла мос келиши;

хар бир фан дастурида назарда тутилган ўқув-методик адабиётлар, ўқув-услубий мажмуалар, шунингдек, мустақил таълим ва мустақил тайёргарлик учун материаллар билан таъминланганлиги;

ўқув жараёнининг моддий-техникавий таъминланганлиги учун тўла масъулдир.

Олий таълим муассасасига:

ушбу стандартда назарда тутилган минимал мазмунни таъминлаган ҳолда талабанинг ҳафталик максимал юкламасини оширмасдан ўқув материаллини ўзлаштиришга ажратилган соатлар ҳажмини ўқув фанлари блоклари учун 5 % оралиғида, блокга кирувчи ўқув фанлари учун 10 % оралиғида ўзгартириш;

ўқув фанлари мазмунига фан, техника ва технологияларнинг ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўзгартиришлар(янгиликлар) киритиш ҳуқуқи берилади.

Давлат таълим стандарти ўрнатилган тартибда тасдиқланиб, “ЎзСтандарт” агентлигида давлат рўйхатидан ўтганидан бошлаб, амал қилиш муддати - **камида 5 йил**.

Давлат бошқарувининг ваколатли органлари томонидан давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш, такомиллаштириш ва жорий этиш тўғрисида янги тартиб-қоидалар қабул қилинса таълим соҳаси бўйича Давлат таълим стандартининг амал қилиш муддати ўзгариши мумкин.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Давлат таълим стандарти, малака талаблари, касбий фаолият, компетенция, модулар, таълим мутахассислиги, профил, таълим цикли, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият объекти, касбий фаолият тури, амалиёт, амалиёт объекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастури, ўқув жараёни, магистратура, педагогик, илмий-педагогик иш, малака амалиёти, битирув малакавий иш, магистрлик диссертацияси, баҳолаш, сифат назорати, давлат аттестацияси, мустақил таълим, ўқув фанлари блоки, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, профиль, илмий-тадқиқот жараёнлари.

110000-Педагогика таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

**Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази**

Директор З.Хакимов

2020 йил « 14 » 08

Тошкет давлат педагогика университети

Ректор А.Ю.Умаров

2020 йил « 12 » 08

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги

Вазир ўринбосари

2020 йил « ____ » ____

Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги

Вазир ўринбосари

2020 йил « ____ » ____

Ўзбекистон миллий университети

Ректор

2020 йил « ____ » ____

Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети

Ректор

2020 йил « ____ » ____

Андижон давлат университети
Ректор Д.С. Юсупов
2020 йил « »
М.Ў.
Гулистон давлат университети
Ректор
2020 йил « »

М.Ў.
Гулистон давлат университети
Ректор
2020 йил « »

М.Ў.
Қарши давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.
Самарқанд давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

Урганч давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

Жиззах давлат педагогика институтини
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

Бухоро давлат университети
Ректор Д.Х. Холмидов
2020 йил « »
М.Ў.

2020 йил « »
М.Ў.
Қорақалпоқ давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

М.Ў.
Наманган давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

М.Ў.
Гермиз давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

Фарғона давлат университети
Ректор
2020 йил « »
М.Ў.

Навоий давлат педагогика институтини

Ректор

2020 йил «

»

М.Ў.

М.Ў.

Кукош давлат педагогика институтини

Ректор

2020 йил «

М.Ў.

Нукус давлат педагогика институтини

Ректор

2020 йил «

110000-Педагогика таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекциясидан экспертизадан ўтказилди

Таълим сифатини назорат қилиш
Давлат инспекцияси бўлими бошлиғи,
Олий таълим стандартларини
стандартлаштириш бўйича кичик
қўмита ишчи гуруҳи аъзоси

Б.Назаров

**Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети
бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг
малака талаблари ва ўқув режаларини турдош олий таълим муассасалари билан**

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“6” 08 2020 й.

Қатнашдилар: Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети, Андижон давлат университети, Бухоро давлат университети, Гулистон давлат университети, Қорақалпоқ давлат университети, Қарши давлат университети, Наманган давлат университети, Самарканд давлат университети, Термиз давлат университети, Урганч давлат университети, Фарғона давлат университети, Жиззах давлат педагогика институти, Қўқон давлат педагогика институти, Навоий давлат педагогика институти, Нукус давлат педагогика институти ректорлари, ТДПУ Термиз ва Шахрисабз филиаллари директорлари, университетнинг таянч кафедралари мудири ва таълим этилганлар.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг муҳокамаси.

Сўзга чиқди: Н.Раҳманкулова – маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларга, жорий ўқув йили 1-курсларида таълим жарёнида ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурияти туғилди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган, шунингдек амалдаги бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари таълим жарёнида ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган ҳолда ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини ушбу йиғилишда муҳокама қилишимиз зарур. Мазкур масала юзасидан ТДПУда олиб борилган ва амалга оширилган ишлар билан батафсил танишиш зарур бўлади.

Эшитилди: А.А.Хўжаев – университет ўқув-меърий хужжатларни такомиллаштириш бўлими томонидан турдош олий таълим муассасалари ҳамда университет кафедра мутахассисларини жалб қилган ҳолда директив

ҳужжатлар ҳамда ўқитишнинг кредит-модуль тизими асосида 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойihalари университет масъул ходимларидан иборат ишчи гуруҳлар томонидан яратилди:

А.Умаров	- Тошкент давлат педагогика университети ректори, Ишчи гуруҳ раиси;
Н.Раҳманкулова	- Ўқув ишлари бўйича проректор, раис ўринбосари;
А.Акмалов	- Математика ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Н.Халилова	- Психология кафедраси мудири;
С.Турсунов	- Информатика ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Г.Джанпеисова	- Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири;
Н.Алимкулов	- География ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Н.Абидова	- Логопедия кафедраси мудири;
О.Искандаров	- Кимё ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
М.Хамедова	- Олигофренопедагогика кафедраси мудири;
Ў.Хўжаназов	- Ботаника кафедраси мудири;
Д.Давлетов	- Умумий математика кафедраси доценти;
Н.Толипов	- Тасвирий санъат ва уни ўқитиш методикаси катта ўқитувчиси;
О.Раҳматуллаева	- Ўзбекистон тарихи кафедраси мудири ва бошқ.

Кун тартибдаги масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент давлат педагогика университетида ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган **110000-Педагогика таълим соҳаси** Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солишчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Олий ва ўрта махсус таълим, Халқ таълими ҳамда Мактабгача таълим вазирликлари экспертизасидан ўтказилганлиги инобатга олинсин.

2. **110000-Педагогика таълим соҳаси** Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тайёрлашда турдош ОТМларининг таклифлари ҳисобга олинганлиги таъкидлансин.

3. **110000-Педагогика таълим соҳаси** Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш (келишув) учун Вазирлик ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни татбиқ этиш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

А.Ю.Умаров

Котиб

А.А.Хўжаев

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши
Мувофиқлаштирувчи Кенгаши Педагогика таълим соҳаси бўйича
Ўқув-услубий бирлашмаси йиғилишининг 9-сонли

БАЁННОМАСИДАН КЎЧИРМА

Тошкент ш.

“6” 08 2020 й.

Қатнашдилар: **Бирлашма раиси – А.Ю.Умаров**
Ўқув-услубий бирлашма котиби: А.А.Хўжаев
Аъзолари: - ўқув-услубий бирлашманинг 23 нафар аъзосидан 21 нафари, таклиф этилганлар 14 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг муҳокамаси ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси А.Ю.Умаров:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларга, жорий ўқув йили I-курсларида таълим жарёни ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурияти туғилганлиги, шу жумладан 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган таълим йўналишлари ва мутахассисликлари ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: Жиззах давлат педагогика институти, Қукон давлат педагогика институти, Нукус давлат педагогика институти, Навоий давлат педагогика институти ўқув ишлари бўйича проректорлари, Табиий фанлар таълим шўъбаси раиси К.Сапаров, Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим шўъбаси раиси Р.Халилов, Мактабгача таълим шўъбаси раиси М.Мирсолиевалар сўзга чиқиб, 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура

мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори Н.Раҳманкулова:

маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иктисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга онд давлат дастури тўғрисида»ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги «2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида»ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги «Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори»даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларга, жорий ўқув йили 1-курсларида таълим жарёни ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурияти туғилди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларида таълим соҳасини ривожлантиришда рўй бераётган иктисодий ислохатлар тўлалигича ўз аксини топди. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этиш мумкин, - деб фикр билдирди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойиҳалари республикадаги асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан келишилган, ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълими йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашга тақдим этишга тайёр ҳолатга келтирилган.

Кун тартибдаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош олий таълим муассасалари (ОТМ) вакиллари ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб қилган ҳолда Тошкент давлат педагогика университетида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, ўқитишнинг кредит-модуль тизими бўйича янгидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги «Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иктисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга онд давлат дастури тўғрисида»ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги «2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида»ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги «Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида»ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳукукий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари манфаатдор вазирликларида экспертизадан ўтказилганлиги таъкидлансин (110000-Педагогика таълим соҳасига кадрлар истеъмолчилари (Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ва Мактабгача таълим вазирлиги) томонидан қўйиладиган умумий малака талаблари, «Келишув баённомалари», «Келишув далолатномалари» билан расмийлаштирилган ва малака талабларига илова қилинади).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар малака талабларининг яратилишида инобатга олинсин.

4. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этиш учун Олий, ўрта махсус ва профессионал таълими йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Бирлашма раиси

Масъул котиб

А.Ю.Умаров

А.А.Хўжаев

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқишда олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибаларидан фойдаланилганлиги ҳақида

МАЪЛУМОТНОМА

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишда АҚШ, Буюк Британия, Германия, Хитой Халқ Республикаси, Япония, Корея, Белоруссия, Россия ва бошқа хорижий мамлакатлар олий ўқув юртларида ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган педагогика таълим соҳаси учун кадрлар тайёрлаш тажрибасидан фойдаланилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишда хорижий мамлакатларда ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган педагогик кадрлар тайёрлашда назарий ва мустақил таълим билан бирга малака амалиётига алоҳида эътибор берилиши таҳлил қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифалар асосида бакалавриат таълим йўналишлари талабаларининг малака амалиётларини ўтказишда ўқиш муддати 4-йил бўлган таълим йўналишларида 24 ҳафта, 3-йил бўлган таълим йўналишларида 14 ҳафта қилиб белгиланди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари асосида кадрлар тайёрловчи олий ўқув юртларида бакалавриат талабалари илмий-тадқиқот ишларига жалб этилишини инобатга олиб, малака талабларида илмий-тадқиқот фаолияти ҳам назарда тутилган. Илғор хорижий мамлакатлардаги педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи олий таълим муассасаларида ўқитиладиган фанлар сонини ва номланишини ҳисобга олиб, ўқув режасида фан блоклари таркиби янгиланди, мутахассисликка оид бўлмаган фанлар 2 баробар қисқартирилди, шунингдек, 1-курсадан мутахассислик фанларини ўқитилиши инобатга олинди.

Хорижий мамлакатларда олий педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи таълим муассасаларида талабаларнинг келгуси фаолияти ҳисобга олиниб танлов бўйича фан ўрганиш имконияти берилди, яъни таълимни демократлаштириш назарда тутилишини эътиборга олиб, ишлаб чиқилган

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режаларидаги танлов фанлари ҳажми олдинги авлод ўқув режаларига нисбатан оширилди.

Педагогика таълим соҳаси бўйича илмий ва таълим педагогик кадрлар тайёрлашда хорижий тажрибадан кенг фойдаланиш мақсадида магистратура таълимлари малака талабларида мамлакатимиз ҳамда хорижий илмий ва таълим муассасаларида стажировка ўтказиш инобатга олинди.

ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректор

Н.Рахмонкулова

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишда: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илим, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга асосланганлиди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишда таълим соҳасининг битирувчиларига кадрлар истеъмоличлари томонидан қўйиладиган малака талаблари ҳисобга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари малака талаблари бўйича “Гуманитар ва табиий-илмий фанлар” блоки 15-20%, умумқасбий фанлар блоки 30-50%, ихтисослик фанлар блоки 20-35% ни, қўшимча фанлар блоки 4-6% ни ташкил этди. Шунингдек, магистратура мутахассисликларининг малака талаблари бўйича “Умумметодологик фанлар” блоки 15-20%, “Мутахассислик фанлари” блоки 45-55% ни ташкил этди. Танлов фанлари блоки 20-35% ни ташкил этди.

Ушбу малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларига мос, таълим-тарбияга, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, фармойишлари ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини амалга оширишга йўналтирилди.

Малака талабларини ишлаб чиқишда мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаблари асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий компетентлик шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаблари халқаро тажриба, техника, технология, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари, иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиёт қўядиган талабларни ҳисобга олган ҳолда яратилди.

Малака талаблари шахснинг ҳар томонлама ривожланишини ҳисобга олган ҳолда узвийлик ва изчилликнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилиши таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятларини яратди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ва ишлаб чиқаришнинг илғор меъёрлари киритилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашуви шароитида кадрлар истеъмоличлари талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратилди.

ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректор

Н.Рахмонкулова